

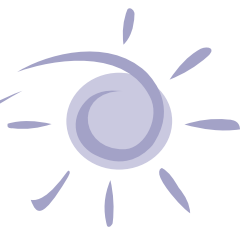
TVU novičke

2/2007

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

15. - 21. 10. 2007

Odgovorni osebi:

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, nacionalna
koordinatorica TVU, Nevenka Kocijančič, urednica

Oblikovanje: David Fartek
Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

Naslov uredništva:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 5842 560

Telefaks: 01 5245 550

Elektronska pošta:

zvonka.pangerc@acs.si

nevenka.kocijancic@acs.si

Spletna stran:

<http://tvu.acs.si>

Izdajo glasila TVU-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo,
družino in socialne zadeve.

Naklada: 2.600 izvodov

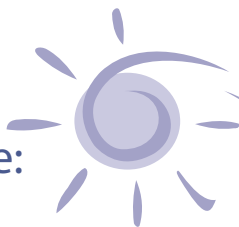
ISSN 1408-6751 TVU-Novičke (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1583-3746 TVU-Novičke (slovenska izdaja - online)

September 2007

TVU-Novičke so skupno glasilo
izvajalcev izobraževanja in učenja v Sloveniji,
ki jih združuje zanimanje za projekt Teden vseživljenjskega učenja in dejavno
sodelovanje v njem. Bilten je namenjen obveščanju o pripravljanih, temeljnih,
spremljajočih in sklepnih dejavnostih Tedna, spodbujanju in koordiniranju
sodelujočih ter izmenjavi njihovih izkušenj.

Tokrat preberite:

Pred dvanajsto izpeljavo Tedna vseživljenjsega učenja	2
★ Zaključujemo prvi življenjski krog TVU	2
★ Promocijsko gradivo TVU 2007	5
★ Dve novi publikaciji obogatili zakladnico gradiv o TVU	7
★ Video-govorica v podporo kulturi učenja	9
★ Postojna, gostiteljica nacionalnega odprtja TVU	11
★ Razstava promocijskih gradiv izvajalcev TVU 2007	12
Osrednja tema: Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji za leto 2007	13
★ Zgledi vlečejo, dejanja mičejo	13
★ Dobitniki priznanj ACS za leto 2007	14
Organizacija dela za projekt TVU 2007	33
Pomembnejši datumi	35

Pred dvanajsto izpeljavo Tedna vseživljenjskega učenja

✦ Zaključujemo prvi življenjski krog TVU

Že v prvih letošnjih TVU-Novičkah smo napovedovali publikacijo o dozrajšjih izpeljavah TVU. Zdaj je natisnjena. Poimenovali smo jo *12 let TVU – utrinki s prehojene poti*. V njej je zajet tudi TVU 2007, četudi je festival šele pred nami. Kar nekaj dejstev je bilo v času nastajanja besedila namreč že znanih, do tega trenutka pa smo jih še nekoliko bolj dorekli.

Konceptualno-razvojne naloge za projekt TVU smo na Andragoškem centru do tega trenutka izvajali v duhu usmeritev bivšega Nacionalnega odbora za TVU (NO TVU), ki ga je vodil gospod *Elido Bandelj*, vodja sektorja za izobraževanje odraslih na Ministrstvu za šolstvo in šport. Aprila je Odboru potekel mandat, s sklepom ministra za šolstvo in šport pa so bili pred kratkim imenovani novi člani (glej <http://tvu.acs.si/predstavitev/stiki>). Predsedoval jim bo gospod *Janez Mežan*, generalni direktor Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih. Seja novega NO TVU je bila 19. septembra; na njej smo nove člane na kratko seznanili z razvojem projekta TVU v obdobju 1996-2007, obravnavali načrt in izpeljavo TVU 2007 (15. do 21. oktober 2007) ter prva izhodišča za TVU 2008 (19. do 25. maj 2008).

2007 — Evropsko leto enakih možnosti za vse

prvem sestanku, ki je bil maja, in v prvih TVU-Novičkah povabili, da organizirajo prireditve, ki osvetljujejo vlogo izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja pri preseganju diskriminacije, do katere lahko pride na osnovi šestih okoliščin: spola, rase ali narodne pripadnosti, verskega ali drugega prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Prve prijave kažejo, da so se temu povabilu odzvali mnogi, drugi pa bodo nedvomno izbrali teme,

Tematska obarvanost TVU je letos določena z *Evropskim letom enakih možnosti za vse (ELEM 2007)*. V ta namen smo že v začetku leta vzpostavili dogovor o večplastnem sodelovanju z Direktoratom za invalide pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ); izvajalce in koordinatorje pa smo na

ki še boljše nagovarjajo potrebe časa in prostora, v katerem živijo in delujejo. ELEM 2007 podpira tudi spletna stran TVU, glej http://tvu.acs.si/tematska_usmerjenost/2007/.

Petnajst novih dobitnikov priznanj ACS je obogatilo zakladnico primerov prizadevnih posameznikov in učečih se skupin ter izjemnih izobraževalcev, ustanov, podjetij in lokalnih skupnosti, ki jih odlikuje predanost vseživljenjskemu učenju. Predstavitev novih dobitnikov priznanj je osrednja tema te izdaje TVU-Novičk; pogovori z njimi pa so objavljeni tudi v posebni prilogi septembrske številke Naše žene. Vseh 141 dosedanjih dobitnikov predstavljamo na spletnih straneh projekta TVU <http://tvu.acs.si/priznanja> (od leta 2004 tudi z video-portreti). Proti koncu leta bo izšla publikacija, v kateri bodo povzeta spoznanja o inštitutu podeljevanja priznanj ACS (1997-2007); predstavljeni bodo dosednji primeri ter oblikovana spoznanja in sporočila za izbrane ciljne skupine ter za najširšo in strokovno javnost.

Kar zadeva prireditve na državni ravni, bomo nadaljevali lani vpeljeno novost – nacionalno odprtje TVU s predhodno novinarsko konferenco bo tudi tokrat organizirano na lokalni ravni, in sicer pod okriljem Občine Postojna, ki bo pri tem sodelovala z Ljudsko univerzo Postojna. Obe ustanovi sta vključeni v projekt Teden vseživljenjskega učenja od vsega začetka, zadnja leta v vlogi območnega koordinatorskega TVU. Slovesna prireditve s podelitvijo priznanj ACS 2007 in drugimi privlačnimi spremljevalnimi dogodki bo 12. oktobra ob 11. uri v Postojni. Tudi o tem pišemo v nadaljevanju, podrobnosti pa bomo sproti objavljali na spletni strani TVU (<http://tvu.acs.si/zarisce>)

11. andragoški kolokvij smo želeli izkoristiti kot priložnost za razpravo o Sporočilu Evropske komisije *Učenje odraslih: Za učenje ni nikoli prepozno*, zato smo z zanimanjem čakali na izid iz njega izpeljanega akcijskega načrta. Ta v času pisanja prispevka še ni bil predstavljen javnosti, zato smo vsebino kolokvija omejili na eno od petih ključnih področij prej omenjenega Sporočila. Tako bo osrednja tema letošnjega kolokvija *Priznavanje in potrjevanje neformalno pridobljenega znanja*. Kolokvij bo izpeljan v razširjenem terminu TVU, predvidoma novembra 2007.

V okviru nacionalne promocije TVU smo izdali tradicionalna pa tudi nekaj novih promocijskih gradiv, ki jih predstavljamo v nadaljevanju. Bistvena novost

4 so tematske video-predstavitve dobitnikov priznanj, namenjene spodbujanju izbranih ciljnih skupin k udeležbi v vseživljenjskem učenju. Prve tri kompilacije se navezujejo na ELEM 2007. S temi sklopi video-predstavitev nadgrajujemo dosedanja prizadevanja na področju podeljevanju priznanj, saj želimo s prikazom izbranih življenjskih zgodb izpostaviti njihove skupne imenovalce in s tem postaviti zglede za ljudi, ki se znajdejo v podobnih življenjskih okoliščinah in bi jih lahko presegli z vseživljenjskim učenjem.

Mednarodno sodelovanje na področju festivalov učenja je tudi letos precej pestro:

- zaključna publikacija projekta IntALWinE z naslovom *Beating the drums for attention*¹, ki je izšla v angleškem, nemškem in francoskem jeziku, vsebuje toliko slovenskih primerov pa tudi veliko zanimivih idej in pobud, da smo jo prevedli. Pod naslovom *5 festivalskimi zvoki za večjo pozornost*² je v spletni obliki objavljena na naslovu <http://tvu.acs.si/mednarodno/ucenci>, na Andragoškem centru pa je na voljo tudi v tiskani različici.
- še ta mesec bova predstavnik Slovenije – gospod *Boris Bregant*, dobitnik priznanja ACS za izjemne učne in promocijske dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji za leto 2005, in avtorica tega članka – sodelovala na Mednarodnem tednu učečih se odraslih 2007, katerega gostitelja sta Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (NIACE) iz Velike Britanije in Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje iz Hamburga. Srečanje nacionalnih koordinatorjev festivalov učenja in predstavnikov učečih se odraslih iz 45 držav v Manchestru (20. do 22. september 2007), bo namenjeno pregledu dosedanjega razvoja festivalov učenja, razmisleku o razvojnih perspektivah ter razpravi o prispevku mednarodnega gibanja festivalov učenja k akcijam *Izobraževanje za vse, Razvojni cilji tretjega tisočletja ter Confintea VI*, 2009. O tem bomo pisali v eni od prihodnjih izdaj Novičk, v rubriki *Teden vseživljenjskega učenja 2007*.

Tik pred zaključkom redakcije smo se seznanili z izidi razpisa Evropske komisije o nameravanem:

- projektu Škotskega partnerstva za izobraževanje odraslih (SALP) in nacionalnih koordinatorjev iz evropskih držav, katerega cilj je bil uveljaviti glas učečih se in slednjim omogočiti, da svoje poglede izrazijo in si jih izmenjajo na različnih forumih in v mrežah učečih se na mednarodni in državni ravni;

¹ Beating the drums for attention : proceedings and outcomes of the Socrates/Grundtvig network "International Adult Learners Week in Europe" (IntALWinE). Hamburg : Unesco Institute for Lifelong Learning, UIL, 2007

² 5 festivalskimi zvoki za večjo pozornost [Elektronski vir] : potek in rezultati sodelovanja v projektu Socrates/Grundtvig Mednarodni teden učečih se odraslih v Evropi - International adult learners' week Europe (IntALWinE). Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007

- projektu Zveze ljudskih univerz Slovenije in konzorcija partnerjev, med katerimi je tudi ACS. V okviru tega projekta naj bi bila 19. in 20. maja 2008 organizirana evropska konferenca Za učenje ni nikoli prepozno, TVU 2008 pa bi bil v podporo slovenskemu predsedovanju EU prvič po 12 letih izpeljan v spomladanskem času in bi ga slovesno odprli dan pred omenjeno konferenco, v nedeljo, 18. maja.

Žal sta bila oba projekta zavrnjena, kar pa nas ne bo odvrnilo od tega, da bi v prvem primeru poskusili znova, v drugem primeru pa uresničili vsaj del naših zamisli.

Toda vrnimo se k letošnjemu festivalu. Ko boste brali ta prispevek, bomo na Andragoškem centru mrzlično zaključevali spletni koledar prireditev – rok za njihovo prijavo je 20. september! Verjamemo, da se lahko tudi letos nadejamo bogate bere prireditev, ki bodo navduševale in prepričevale, da je učenje naš nepogrešljivi življenjski sopotnik. Vabimo vas torej, da v koledarju (<http://tvu.acs.si/koledar>) poiščete prireditve, ki bodo potešile vašo radovednost in vedoželjnost ter vas spodbudile, da se tudi vi vpišete v šolo vseživljenjskega učenja! Vsem, ki v teh dneh pripravljate dvanajsti festival učenja, pa želimo uspešne in navdihujoče priprave ter bogato udeležbo na vaših festivalskih dogodkih.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

★ Promocijsko gradivo TVU 2007

12 LET
1996 - 2007

Veseli smo, da smo letos pripravili že velik del informativno-promocijskega gradiva TVU 2007: **plakati, papirne kocke in razglednice** so natisnjene; izšli sta **dve novi publikaciji** – *S festivalskimi zvoki za večjo pozornost in 12 let TVU – utrinki s prehojene poti* – ter glasilo *TVU-Novičke 2/2007*; v tem času, ko to berete, smo izdali **video-predstavitve dobitnikov priznanj ACS** za izjemne učne in promocijske dosežke pri učenju odraslih za leto 2007 ter **tematske kompilacije primerov dobre prakse**, ki smo jih poimenovali *Z vseživljenjskim učenjem do enakih možnosti za vse*; za konec leta načrtujemo še pripravo publikacije o podeljevanju priznanj ACS za izjemne učne in promocijske dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji 1997-2007.

12 LET
TVU

6 Vse skupno promocijsko in informativno gradivo TVU 2007 temelji na celostni grafični podobi projekta. Ponujamo vam možnost, da logotip in plakat v več različicah ter drobno promocijsko gradivo natisnete, ali ga kako drugače uporabite za pripravo lastnega promocijskega gradiva. Stran (<http://tvu.acs.si/>) je dostopna prek menijskih opcij Predstavitev, Gradivo ali neposredno prek naslova <http://tvu.acs.si/gradivo/>.

Letos boste na spletni strani, kjer objavljamo promocijsko gradivo, našli tudi logotip *Evropskega leta enakih možnosti za vse*.

Do začetka Tedna bomo spletno stran sproti dopolnjevali z nastajajočim promocijskim gradivom. Logotip in dopisni papir smo pripravili tudi v črno-beli različici, s čemer smo ustregli vašim željam po gradivu, ki se lahko tiska in fotokopira z manjšimi stroški.

✦ Uporabite TVU spletne pasice na vaših straneh

Vse tiste, ki imate svoje spletne strani in ste izvajalci prireditve TVU ali simpatizerji projekta, vabimo, da v času pred in med Tednom uporabite promocijsko gradivo tudi na vaših straneh in naredite povezavo na spletno stran projekta <http://tvu.acs.si>. Tako boste tudi vi prispevali k promociji projekta, predvsem pa k razraščanju ideje o vseživljenjskosti učenja, ki je vanj vtkana.

Pravzaprav je postopek objave naše pasice zelo enostaven: na strani <http://tvu.acs.si/gradivo/pasica/> si izberete statično ali animirano pasico primerne velikosti in v HTML kodo svoje strani skopirate programsko kodo, ki se nahaja v oknu pod njo. Tako boste obiskovalcem vaših strani ponudili zelo enostaven dostop do projekta TVU, e-razglednice, predvsem pa koledarja prireditve TVU. V primeru dodatnih vprašanj ali težav pišite skrbniku spletnih strani na elektronski naslov franci@acs.si.

✦ E-razglednica

Tudi letos nismo pozabili na tiste bolj kreativne. E-razglednica je zelo enostaven in učinkovit način promocije. Grafične elemente TVU lahko poljubno razpostavljate, ko pa z delom zaključite, razglednico pošljete na enega ali več e-naslovov hkrati. Našli jo boste na spletnem naslovu: <http://tvu.acs.si/razglednica/>. Mi vsi smo ustvarjalci projekta TVU, zato vas vabimo, da e-razglednico pošljete tudi na

naslov tvuadmin@acs.si! Objavili jo bomo na spletni strani e-razglednice kot primer dobre prakse in navedli vašo ustanovo.

7

12 LET
1996 - 2007

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
15. - 21.10.2007

Vsi radovedni in ukaželjni

Oktober pričakujemo vaš obisk
na spletnem koledarju prireditev,
<http://tvu.acs.si/koledar>.

Pridružite se nam!

Analizirajoči center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Franci Lajovic (franci@acs.si), zunanji sodelavec ACS, in Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

★ Dve novi publikaciji obogatili zakladnico gradiv o TVU

Na pragu jeseni 2007 sta bogato dokumentacijo projekta TVU dopolnili dve novi publikaciji.

Prva, z naslovom **S festivalskimi zvoki za večjo pozornost**, je prevod angleškega izvirnika *Beating the Drums for Attention* – zaključne publikacije projekta IntALWinE. V projektu je v obdobju 2003-2006 sodelovalo šestnajst nacionalnih koordinatorjev evropskih festivalov učenja z namenom, da izmenjajo izkušnje in primere dobre prakse, spodbudijo širjenje glasu učeh se odraslih in pridobijo nove spodbude za razvoj festivalov učenja v Evropi. Projekt je na kratko predstavljen na spletni strani <http://tvu.acs.si/mednarodno/>, podrobneje pa na projektni spletni strani <http://www.ALWinEurope.net>.

12 LET
TVU

8 Pričujoča publikacija je le eden od rezultatov tega sodelovanja, vsebuje pa pregled partnerjev in številnih dejavnosti mreže IntALWinE ter primere festivalske prakse iz sodelujočih držav: zanimive prireditve, učinkovite promocijske ukrepe, priznanja učečim se odraslim, oblike sodelovanja ter metode evalvacije festivalov učenja. Dodano vrednost prinašajo zaključki in priporočila, ki so podani z dveh vidikov: po eni strani *partnerji mreže IntALWinE* poudarjajo mobilizacijski in zagovorniški potencial festivalov učenja, po drugi strani pa *predstavniki učečih se odraslih* opozarjajo na možne načine njihovega neposrednega vključevanja v oblikovanje politike in ponudbe izobraževanja in učenja odraslih.

Za slovensko javnost je publikacija pomembna, ker so v njej predstavljeni številni primeri iz dolgoletne prakse slovenskega TVU in to pomeni mednarodno potrditev naših prizadevanj ter dosežkov. Obenem besedilo prinaša obilo posnemanja vrednih zamisli za naše prireditelje, daje pa tudi izhodišča za umestitev festivala učenja v stroko, prakso in politiko izobraževanja odraslih tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni.

Spletno različico publikacije najdete na naslovu:

http://tvu.acs.si/datoteke/Predstavitev/Mednarodno/IntALWinE_za_splet_FL_2.pdf.

Druga publikacija nosi naslov **12 let TVU – utrinki s prehojene poti** in prinaša pregled razvoja projekta *Teden vseživljenjskega učenja* od njegove prve izpeljave v letu 1996 pa do letošnje, dvanajste. Osrednji del publikacije je prikaz življenjskega kroga TVU s štirimi triletji, kar napeljuje na analogijo z naravnim ciklusom letnih časov in njihovih zakonitosti. Posamezni Tedni so na kratko predstavljeni z dejstvi, dosežki, mnenji in fotografijami. O vlogi TVU spregovorijo njegovi podporniki in soustvarjalci – predstavniki politike, stroke, teorije in prakse, posebno vrednost pa publikaciji dodajajo mnenja učečih se odraslih, ki jim je festival v svojem bistvu namenjen.

Besedilo uokvirjata uvodni prikaz dejstev o projektu in modelu TVU ter predlog izzivov za partnerje mreže TVU. Posebno poglavje je namenjeno sodelovanju v mednarodnem gibanju festivalov učenja in v treh večjih mednarodnih projektih, v dodatkih pa so predstavljeni dobitniki priznanj ACS za izjemne učne in promocijske dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji in andragoški kolokviji 1997-2007.

Publikacija daje slutiti, da dvanajst let pomeni zaokroženo celoto, ki prinaša bogata spoznanja in sadove, obenem pa tudi spodbude za začetek novega, še prodornejšega življenjskega kroga, ki ga bo v letu 2008 obeležila tudi preselitev festivala v mesec maj, namenjena podpori slovenskemu predsedovanju EU. Največja vrednost publikacije pa je poskus prikaza pestrosti TVU – kar zadeva njegove cilje, pristope, prireditve, dosežke, predvsem pa njegove soustvarjalce. Publikacija torej razgrinja *zgodbo o uspešnem razvoju projekta*, saj vsebinski in kronološki prikazi bralca popeljejo skozi čas in prostor, v katerem se je TVU krepil in razraščal, obenem pa pripoveduje zgodbo o ljudeh – vseh, ki v poslanstvo Tedna verjamemo in vztrajno vlagamo svoj čas, trud, predvsem pa prepričanje in žar.

Spletna različica publikacije je objavljena na naslovu <http://tvu.acs.si/predstavitev/>.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

★ Video-govorica v podporo kulturi učenja

Septembra bomo izdali že tradicionalno video-predstavitev dobitnikov priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih, ki jo letos sestavlja 15 triminutnih video-portretov. Predvajati jih je mogoče kot enotni video-film ali posamič, če želimo nagovoriti določeno ciljno skupino.

Nekateri letošnji dobitniki priznanj so še posebej aktualni s stališča sporočil *Evropskega leta enakih možnosti za vse (ELEM 2007)*. Med njimi najdemo tako zgledne dosežke oseb s posebnimi potrebami, uspešne učeče se odrasle, ki so se v Slovenijo priselili iz kulturno in jezikovno drugačnega okolja, uspešne skupine v tretjem življenjskem obdobju ter izjemne, inovativne in požrtvovalne izobraževalce odraslih.

Video je izvajalcem TVU na voljo brezplačno. Uporabite ga lahko kot ponazoritev načrtovanih vsebin v programu TVU ali kot samostojni video-dogodek v Tednu vseživljenjskega učenja. V tem primeru dogodek prijavite v spletni **koledar prireditev** festivala učenja (<http://tvu.acs.si/prijava/>).

✦ **Zgledi vlečejo – zbirka tematskih video-predstavitev, namenjena promociji v izbranih ciljnih skupinah**

Ko smo pregledovali arhiv video-portretov dobitnikov priznanj, smo spoznali, da so mnogi še vedno aktualni in sporočilni, zato smo se odločili, da z njihovo pomočjo nagovorimo izbrane ciljne skupine, še posebej tiste, ki so spodbude najbolj potrebne. Celotno zbirko, ki jo bomo v naslednjih letih dopolnjevali, smo poimenovali *Zgledi vlečejo*.

✦ **Z vseživljenjskim učenjem do enakih možnosti za vse**³

V Evropskem letu enakih možnosti za vse, ko slavimo bogastvo različnosti, smo želeli še posebej nagovoriti tiste med nami, ki si morajo zaradi svoje drugačnosti enakovredno vključenost v družbo še izboriti. Radi bi opogumili njihove bližnje, pa tudi državne službe, ki odločajo o njihovih možnostih, in mlade, ki si še oblikujejo odnos do drugačnosti, da bi postali občutljivi in razumevajoči, da bi znali ustvarjati okolja, v katerih bi bila drugačnost dobrodošla. Za uporabo videa v podporo mladim si še posebej želimo sodelovanja učiteljev državljanske vzgoje in etike, ki bi jim bil tematski video (na voljo bo brezplačno) lahko v veliko oporo pri pripravi vsebin, uglasenih z *ELEM 2007*.

Video-predstavitve primerov dobre prakse smo razvrstili v tri tematske sklope:

- **Z vseživljenjskim učenjem do enakih možnosti za vse, ne glede na narodnostno, kulturno ali rasno pripadnost** (*Zgledi vlečejo I*)

Ta tematski sklop predstavlja zgledne primere neformalnih izobraževalnih in kulturnih programov za prebivalce Slovenije, ki prihajajo iz tujejezičnih okolij in za pripadnike narodnih manjšin.

- **Z vseživljenjskim učenjem do enakih možnosti za vse, ne glede na invalidnost, bolezen ali zaostanek v razvoju** (*Zgledi vlečejo II*)

Video v prvem delu predstavi invalidne osebe, ki so s pomočjo učenja in lastne kreativnosti dosegle enakovredno vključenost v družbo, v drugem delu pa spoznamo dejavnosti društev in skupin za samopomoč, s pomočjo katerih se člani lažje usposobijo za polnovredno vrnitev v socialno okolje.

- **Z vseživljenjskim učenjem do enakih možnosti za vse, ne glede na starost in družinsko ter družbeno okolje** (*Zgledi vlečejo III*)

Prvi del video-predstavitev je namenjen animaciji za kakovostno življenje v starosti, drugi del pa uspešnim izobraževalnim oziroma podpornim programom za otroke brez staršev in otroke, žrtve vojn.

³ Avtorica animacijske predstavitve je Slavica Borka Kucler.

✦ **Z učenjem svojim ciljem naproti**⁴

Ta sklop video-gradiv v zbirki *Zgledi vlečejo* je namenjen predvsem svetovalcem in drugim strokovnim delavcem v zavodih za zaposlovanje, svetovalnih središčih, središčih za samostojno učenje in drugje, vsekakor pa osebam, ki si prizadevajo motivirati odrasle brez poklica ali/in zaposlitve, da bi naredili prvi korak k oblikovanju lastne poklicne poti.

Prvi DVD – **Zgodnje obdobje kariere** (*Zgledi vlečejo IV*) – je uglašen na potrebe odraslih, ki začnejo graditi svojo poklicno pot tako rekoč 'iz nič', le z vizijo, vztrajnostjo in podporo mentorja ali svetovalca. Izšel bo septembra.

✦ **Kako do video-gradiv?**

Tematske DVD-je lahko naročite (brezplačno) na Andragoškem centru Slovenije pri Slavici Borki Kucler (tel.: 01 5842 574, e-naslov: borka.kucler@acs.si) ali Katarini Šešet (01 5842 578, e-naslov: katarina.seset@acs.si).

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

✦ **Postojna, gostiteljica nacionalnega odprtja TVU**

Znanje še ni sreča v življenju, je pa lahko dragocen pripomoček pri osrečevanju in osmišljanju življenja vsakega posameznika. Znanje, vedno novo, vedno sveže, zanimivo in življenjsko, je naša potreba kakor sta naša potreba voda in hrana. Možnosti je ogromno in jih je vedno več. Tega se v občini Postojna posebej zavedamo in besede o vseživljenjskem učenju tudi udejanjamo. Z veseljem smo zato sprejeli pobudo Andragoškega centra Slovenije, da bi naše mesto gostilo Nacionalno odprtje Tedna vseživljenjskega učenja s podelitvijo priznanj za izjemne učne uspehe pri učenju odraslih.

Občina Postojna se je že v letu 1996 vključila v projekt Teden vseživljenjskega učenja in spodbudila prvo oblikovanje dogajanja TVU v lokalni skupnosti. Pri tem vztrajamo že vsa leta. Skupaj z lokalnim organizatorjem, Ljudsko univerzo

⁴ Avtorica video-gradiva je dr. Petra Javrh.

12

Postojna, in s številnimi izvajalci posameznih dogodkov smo ustvarili pisan kolaž dogodkov, ki ne oblikujejo le vsakoletnega tedenskega dogajanja, ampak marsikatera preraščajo v način življenja posameznikovega vsakdana. TVU je v naši občini prepoznaven, odmeven, raznovrsten, vsako leto se širi, občani so ga vzeli 'za svojega'. Z gotovostjo lahko zato trdimo, da se je v vseh teh letih sodelovanje z Andragoškim centrom zelo dobro utrdilo, in prepričani smo, da bomo s skupnimi močmi bogato in ustvarjalno oblikovali letošnji slavnostni dogodek v naši občini.

Vse prijatelje Tedna vseživljenjskega učenja, predstavnike stroke in politike, udeležence v vseživljenjskem učenju, še posebej pa dobitnike priznanja ACS, **vabimo**, da se nam **v petek, 12. oktobra 2007, ob 11. uri** pridružite ob prazniku učenja, ki ga bomo slovesno odprli **v Kulturnem domu Postojna, Gregorčičev drevored 2, v Postojni**.

Jernej Verbič, župan občine Postojna

✦ Razstava promocijskih gradiv izvajalcev TVU 2007

Ob slovesnosti - nacionalnem odprtju TVU 2007 – pripravljamo v avli Kulturnega doma Postojna razstavo promocijskega gradiva izvajalcev in koordinatorjev TVU 2007 iz vse Slovenije. Prosimo vas, da nam **do četrta, 4. oktobra**, osebno (v sobo 216 ali v tajništvo) ali po pošti (ACS, Šmartinska 134a, Ljubljana) dostavite nekaj izvodov vašega promocijskega gradivo, da ga bomo razstavili in tako udeležence odprtja povabili na številne prireditve po Sloveniji, tudi vašo.

Prevoz v Postojno bo tudi letos **organiziran** izpred poslovnih prostorov Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134a v Ljubljani. Vse, ki seanimate za tovrstni prevoz v Postojno, prosimo, da to sporočite v tajništvo ACS (tel.: 01 5842 560) najkasneje **do petka, 5. oktobra 2007**.

delovna skupina TVU

★ Zgledi vlečejo, dejanja mičejo

Modrost, zajeta v tem ljudskem reku, temelji na spoznanju o dragocenosti izkušenj ter o pogumu, ki ga črpamo iz tuje prakse in nas navdihuje. O dragocenosti govornice zgledov za utrjevanje kulture učenja govore tudi življenjske zgodbe dobitnikov priznanj ACS. Mnogi med njimi so na svoji poti naleteli na ovire, ki so se zdele nepremagljive; tu mislim na zmanjšane učne zmožnosti zaradi zaostanka v razvoju, nepoznavanje tehnik učenja, nepismenost ter na različne oblike življenjske oviranosti zaradi kroničnih bolezni, ostarelosti, življenja in dela zunaj matične domovine ali daleč stran od kulturnih in izobraževalnih središč ... Vse te okoliščine našim dobitnikom priznanj niso vzele poguma, temveč so jih spodbudile za delovanje, za odkrivanje lastnih, izvirnih poti v prihodnost.

V *Evropskem letu enakih možnosti za vse (ELEM 2007)*, ko skušamo biti pozorni na bogastvo različnosti v ljudeh in med ljudmi in na njihovo enakovredno upoštevanje v družbi, smo teh zgledov še posebej veseli. Z njihovo pomočjo bomo skušali spodbuditi tiste med nami, ki se različnosti boje, ki jim drugačnost zbujata nelagodje in s tem marsikdaj tudi nestrpnost in neobčutljivost, da bi se zavedli, da je različnost dragocena. Je dodana vrednost, ki je ne smemo zapraviti. Je tudi naravna. Narava prekipeva od čaščenja različnosti in posebnosti, saj še voda ustvari v različnih okoliščinah in pri različnih temperaturah povsem različne, enkratne kristale. Zgledi iz narave nas uče, da moramo biti občutljivi za drugačnost, dati ji moramo priložnost, da se uveljavi, da se izrazi in nas tako obogati.

Naj bodo tudi življenjske zgodbe ljudi, ki so se uspešno soočili s svojimi talenti in primanjkljaji, oviranostjo in stremljenji, s priložnostmi in omejitvami prispevek k temu, da bi se znal vsakdo izmed nas ozreti okrog sebe s sproščenim pogledom in občutljivostjo za lastno in tujo drugačnost, izjemnost, dragocenost.

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

✦ Dobitniki priznanj ACS za leto 2007

V Tednu vseživljenjskega učenja 2007 bo na slovesnosti, 12. oktobra v Postojni, podeljenih petnajst priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih, in sicer petim učečim se posameznikom (v I. kategoriji), dvema učečima se skupinama, delujočima pri univerzah za tretje življenjsko obdobje (v II. kategoriji) ter skupno osem priznanj v III. kategoriji – šestim inovativnim in požrtvovalnim izobraževalcem odraslih, enemu društvu in eni izobraževalni ustanovi.

Priznanja posameznikom/-cam za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja za leto 2007 prejmejo: *Bojan Proje* z Raven na Koroškem, *Sapana Gandharb* iz Pirana, *Pavel Novak* iz Gornje Gomile pri Šentjerneju, *Robert Pozdrec* iz Cvišlerjev pri Kočevju in *Blaž Kužnik* iz Ljubljane.

✦ Bojan Proje z Raven na Koroškem

Predlagatelj: SMERI d.o.o., Ravne na Koroškem

»Težave v življenju ga le še spodbudijo k iskanju izvirnih rešitev, kako pomagati drugim, ki so se znašli v podobnih okoliščinah kot on sam.« (Iz utemeljitve predloga)

Med dobitniki priznanj, ki nas v duhu *Evropskega leta enakih možnosti* za vse še posebej prepričljivo nagovorijo, je *Bojan Proje* z Raven na Koroškem. Njegov zgled priča o tem, da lahko vsakdo, pa naj naleti v življenju na še tako velike ovire, pomembno prispeva h kakovosti življenja širše skupnosti.

Bojan Proje se je v poklicni kovinarski šoli na Ravnah izučil za ključavničarja in se zaposlil v Železarni. Prva leta na delovnem mestu pa mu niso prinesla le ekonomske samostojnosti, temveč tudi prvo soočanje z boleznijo in spoznanje, da mu poklic ne bo dajal kruha. Nova tehnologija je zahtevala povsem nova znanja in *Bojan Proje* se je odločil, da jih usvoji. Vpisal se je na strojno tehnično

šolo in jo uspešno končal. Ob tem se je moral veliko novega naučiti tudi zato, da je bil kos svoji bolezni. Ko je na sebi preizkusil, kako nova znanja olajšajo življenje, se je odločil pomagati tudi drugim. Ustanovil je Društvo diabetikov Mežiške doline in postal njegov prvi predsednik.

V letu 1993 je bil prerazporejen v drugo podjetje, ki pa je doživelo stečaj in Bojan Proje je pristal na Zavodu za zaposlovanje, kjer je še danes. A niti življenje z boleznijo niti brezposelnost mu nista vzela volje do življenja in dela. Videti je, da ga težave v življenju le še spodbujajo k iskanju izvirnih rešitev, kako pomagati drugim, ki so se znašli v podobnih okoliščinah kot on sam. Posameznike, organizacije, šole in lokalno skupnost motivira za zdravo življenje in vseživljenjsko učenje. Zna povezati različne socialne dejavnike v občini in regiji za dobro ljudi: spodbudil je odprtje posvetovalnice za sladkorne bolnike na Ravnah, organizira športne, družabne in splošno-izobraževalne prireditve za diabetike, na primer državno tekmovanje osnovnih in srednjih šol na temo *Kaj vem o sladkorni bolezni*, prireja okrogle mize in predavanja. *»Zaradi njegove požrtvovalnosti, darovanega časa in energije za dobrobit društva ... ljudje s sladkorno boleznijo nimajo več občutka, da so sami s svojimi težavami.«*

✦ **Sapana Gandharb iz Pirana**

Predlagateljica: Ljudska univerza Koper

»Nepalka, ki živi v Sloveniji, hindujka, ki se sooča s krščanstvom ...« (Iz napovedi razstave, Mandrač, 19. 12. 2002)

Tudi *Sapana Gandharb* je čudovit zgled uveljavljanja enakih možnosti za vse. Rojena v Nepal, v najnižji kasti, ni imela nobenih možnosti za pridobitev izobrazbe, čeprav je kastni sistem v državi načeloma odpravljen. Ko se je dvaindvajsetletna priselila v Slovenijo, h krušnim staršem, je morala začeti pri temeljih, saj je morala usvojiti nov kulturni vzorec, se naučiti jezika, pisave ... Ovire

– tudi čustvene – je z učenjem in ob pomoči bližnjih pogumno in uspešno premagovala.

Na Ljudski univerzi Koper je za učne uspehe v Osnovni šoli za odrasle prejela Pohvalo za vztrajnost in prizadevnost. Srednjo šolo je končala z odliko in zaključni izpit opravila s prav dobrim uspehom. Za uspeh v osnovni šoli je potrebovala veliko dodatne pomoči, srednji šoli pa je bila kos s samostojnim učenjem.

Ob šoli je *Sapana* ves čas odkrivala tudi svoje posebne talente. Učila se je oblikovanja gline, šiviljskih spretnosti, obiskovala je tečaj lončarstva in keramike. Leta 2005 je z izdelki iz keramike pridobila mnenje komisije pri Obrtni zbornici Slovenije, ki ji je odprlo pot do obrtnega dovoljenja. Iste leta je imela svojo prvo samostojno razstavo, kasneje pa se je udeležila še nekaterih skupinskih razstav na Primorskem in v Ljubljani. Zdaj se preživlja kot ustvarjalka umetniške in domače obrti, Piran pa je bogatejši za prodajalno s prikupnimi spominki iz keramike. Pridobljeno znanje z veseljem razdaja tudi drugim, še posebej otrokom, za katere je – s podporo Društva prijateljev mladine Koper – priredila tečaj keramike.

Sapana Gandharb je zgled za kulturo dialoga, saj se je ustvarjalno vključila v povsem novo socialno okolje, ki pa ga ne sprejema pasivno, ampak skuša ustvarjalno poseči vanj, bodisi s svojimi oblikovalskimi stvaritvami (udeležila se je razstave jaslic), zadnje čase pa tudi z nastopi v javnosti (na primer v Etnografskem muzeju v Ljubljani) in objavami v tisku, kjer skuša predstaviti svojo prvotno domovino, Nepal. To jo napolnjuje s samozavestjo in občutkom lastne vrednosti.

✦ Pavel Novak iz Gornje Gomile pri Šentjerneju

Predlagatelj: Svetovalno središče pri RIC Novo mesto

Življenjska zgodba *Pavla Novaka* nas uči, da lahko premagamo tudi resne težave pri pridobivanju znanja in doseganju izobrazbe, če si le ne pustimo vzeti poguma in se ne ustrašimo vztrajnega, trdega dela za osebni razvoj. In seveda, če naletimo na človeka, ki nam stoji ob strani in je zmožen verjeti v nas. *Pavel Novak* je na prave ljudi naletel tako na delovnem mestu, kjer ga že vsa leta spodbuja vodja gospodarstva Kartuzije Pleterje, inženir *Jože Simončič*, kot tudi v Svetovalnem središču pri RIC Novo mesto in v Kmetijski šoli Grm Novo mesto.

S *Pavlom Novakom* so se v Svetovalnem središču Novo mesto prvič srečali na delavnicah o uspešnem učenju, saj je moral najprej pridobiti osnovne učne

»Učilnica Pavla Novaka je bila narava, naše šolsko posestvo, ki mu je pomagalo izoblikovati samopodobo in dvigovati samozavest.« (Irena Avsenik, Kmetijska šola Grm Novo mesto)

tehnike, da je lahko bil kos programu za odrasle, v katerem je uspeh odvisen od samostojnega učenja. V izobraževanje je vstopil z nepopolno osnovno šolo. Imel je pomanjkljiv besedni zaklad, težko je prepoznaval bistvo besedila in ga slabo povzemal, zato je bilo preverjanje znanja zelo oteženo. Zaradi obveznosti na delovnem mestu je bil tudi nenehno v stiski s časom.

Ko so se po udeležbi na delavnici pokazali prvi pozitivni rezultati, so se organizatorji programa za odrasle na šoli partnersko povezali s svetovalnim središčem, kjer so mu zagotovili potrebno učno pomoč, še posebej, ker se je izkazal kot zelo prizadeven učenec, odprt za spoštljiv dialog s pedagogi. Dogovorjene naloge je vedno izpolnil, tudi če je moral po naporinem delovniku sedeti ob knjigah dolgo v noč.

Tako v šoli kot na delovnem mestu so se kmalu pokazale pozitivne spremembe: postal je radoveden, bolj odprt in samozavesten, dajal je pobude, saj ga je življenje izučilo, da je nalogam lahko kos, le da potrebuje za pot do cilja nekaj več časa in se mora tudi bolj potruditi kot večina drugih ljudi. A prihod na cilj je zato toliko slajši, toliko več vreden.

Pavel Novak je uspešen tudi na tistih področjih neformalnega učenja, na katerih pridobiva znanje zaradi svoje ljubezni do živali. Opravil je tečaj za vaditelja psov, naučil se je mojstrsko strič ovce, za potrebe delovnega mesta pa se uči tudi kuharskih veščin.

Predlagateljica: Ljudska univerza Kočevje

»Nesreča ni uspela izbrisati nasmeha z njegovih lic. Še vedno je poln optimizma, z izjemnim smislom za humor in predvsem z velikim srcem.« (Aleksandra Kocjan Malnar in Andrejka Mlekuž, mentorici UŽU pri Ljudski univerzi Kočevje)

Robert Pozderek že vse svoje življenje prebiva v Cvišlerjih pri Kočevju, za katere pravi, da so »najlepša vas na svetu«. Bil je srečen v svojem okolju, dokler ga ni v petem razredu osnovne šole doletela huda prometna nesreča, ki jo je zakrivil nepazljivi voznik. Zaznamovala ga je za vse življenje. Prešolati se je moral na osnovno šolo s prilagojenim programom. Uspešno jo je dokončal, potem pa se je usposabljal za telefonista, kar mu je zagotovilo zaposlitev do leta 1992, ko so delovno mesto ukinili. V letih, ki so sledila, je delal kot receptor, dokler ni bil leta 2002 premeščen v proizvodnjo Klavnice Kočevje, kjer je bil kot živilski delavec zaposlen s polovičnim delovnim časom. Tedaj je spoznal, da mora narediti kaj zase. Odločil se je za izobraževanje, želel je pridobiti nova znanja, da bi si pomagal prestopiti v novo okolje.

Leta 2003 se je prek Zavoda za pomoč in nego na domu vključil v tečaj angleškega jezika in računalništva. Tečaja je uspešno končal s pripravo zaključne naloge. Še posebej računalništvo mu je v veliko veselje, zato še vedno obiskuje središče za samostojno učenje pri Ljudski univerzi Kočevje, kjer spremlja novosti na področju IKT.

Ena najtežjih preizkušenj zanj je bila dokončna izguba zaposlitve. Žal je bil zaposlen v zelo slabo delujočem podjetju, ki je šlo lani v stečaj. Pristal je na Zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve. Na srečo se je v letu 2006 pri Ljudski univerzi Kočevje vključil v program *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moj korak (UŽU-MK)*, kar mu je napolnjevalo dneve z novimi vsebinami. Navezal je pristne stike z ljudmi, ki jih je srečeval, še posebej z mentorji. 120-urni program je uspešno dokončal in zanj navdušil tudi svojega prijatelja.

Z naležljivim optimizmom vnaša med ljudi sproščenost, zato je bil povabljen, da letos sodeluje v programu *Usposabljanje za življenjsko uspešnost* kot prostovoljec. Povabilo je z veseljem sprejel, a to ni edina prostovoljska dejavnost, ki se ji posveča. Dejaven je tudi v Društvu invalidov Kočevje, v katerem vodi tekmovalno ekipo v pikadu.

✦ **Blaž Kužnik iz Ljubljane**

Predlagatelj: Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga

»Blaž Kužnik je z nazivom 'mednarodni inštruktor samozagovorništva', ki si ga je pridobil z izobraževanjem (tudi v tujini), svetel zgled drugim, da mu sledijo, premagajo ovire, ki so v procesu učenja postavljene pred ljudi, ki so še do nedavna veljali za 'neučljive', da z voljo dosežejo svoj individualni učno-izobraževalni cilj.« (mag. Valerija Bužan, predstavnica predlagatelja)

Letošnja uglašenost na *ELEM 2007* je tudi priložnost, da se vprašamo, ali so načela enakosti deležne tudi osebe z motnjo v razvoju in kako jim 'enake možnosti' zagotavljamo. Že pred nekaj leti se je pri nas uveljavilo gibanje za samozagovorništvo oseb z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju. Nosilci novih pogledov so bili specialni pedagogi, ki tem osebam stojijo ob strani, jih za samozagovorništvo usposabljuje, vendar posamezniki in skupine v varstveno-delovnih centrih in bivalnih skupinah čedalje bolj prevzemajo pobudo – seveda še vedno ob podpori mentorjev. Ta dejavnost pa zahteva nenehno učenje, usposabljanje, vsakdanje trdo delo za osebni razvoj vseh, ki se podajo na pot samozagovorništva. Med njimi se po zavezanosti kulturi vseživljenjskega učenja še posebej odlikuje *Blaž Kužnik* iz Ljubljane.

Blaž je član skupine samozagovornikov, ki se je oblikovala v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič Draga pri Igu, in jo tudi vodi. Svoje znanje posreduje na delavnicah po Sloveniji, uspešno pa se udeležuje tudi mednarodnih dogodkov, namenjenih osebam z motnjo v razvoju. Sodeloval je pri ustanavljanju Varstveno delovnega centra, saj je eno od načel samozagovorništva tudi zaposlenost in doseganje ter ohranjanje čim višje

stopnje samostojnosti na vseh področjih. Za samozagovorništvo navdušuje svoje vrstnike, o tem poroča in posreduje svoje izkušnje študentom specialne pedagogike pri nas in na mednarodnih srečanjih, tako da je pridobil naziv *mednarodni inštruktor samozagovorništva*. Svoje izkušnje izmenjuje s kolegi iz evropskih držav.

Za naloge, ki jih opravlja, potrebuje tudi veščine javnega nastopanja. Te je moral še dodatno razvijati, pridobival pa jih je tudi v dolgoletnem sodelovanju v lutkovni skupini in z vodenjem prireditev v Centru. Uspešen je tudi pri fotografiranju. Osvojil je prvo mesto na tekmovanju v Sloveniji, s svojimi fotografskimi izdelki pa se je udeležil tudi svetovne Abylimpiade v Indiji.

V drugi kategoriji bosta **priznanje za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja** prejeli: *Skupina Žar* pri društvu Most – Univerzi za tretje življenjsko obdobje iz Ajdovščine ter *Študijska skupina računalništva 8. stopnje*, ki deluje v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje Murska Sobota.

✦ **Skupina Žar pri Društvu Most – Univerzi za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina**

(vodja skupine: *Ada Bačar*, člani: *Anton Bavčar, Lidija Benka, Marija Krašna, Silvija Lah, Vera Plesničar, Ana Prosen, Katja Sarkič, Ana Stopar, Klara Štrancar, Ana Žgavec* in *Peter Žgavec*)

Predlagateljica: doc. dr. Dušana Findeisen

»Skupino sem nasloвила *Žar*, ker so vse naše deklice in dečke, ki imajo veliko dela, saj so dejavni na različnih področjih, redno prihajali na vaje, z velikim žarom in odgovornostjo.« (*Ada Bačar*, vodja skupine)

Kakovost življenja v starosti je zelo odvisna od ohranjanja radoživosti in vedoželnosti ter od kakovosti socialnih stikov, predvsem od občutka potrebnosti v matičnem okolju, pa tudi od pripravljenosti za usvajanje novih znanj ali za

predajanje lastnega znanja drugim. Vitalni ajdovski upokojenci (resnici na ljubo so v premoči upokojenke), so prav zato ustanovili Univerzo za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že deseto leto. Članstvo se je s prvotnih 65 povzpelo na 280 članov. V učnih in ustvarjalnih delavnicah jih sodeluje kar 245. Izdajajo svoje glasilo, se uče jezikov, zgodovine, umetnostne zgodovine, kamnoseštva, vezenja, kreativnega pisanja, prireajo pohode ..., posebej pa so doma, po Sloveniji in med rojaki na Tržaškem priljubljeni zaradi nastopov, ki jih prireja gledališka skupina Žar.

Delo v skupini temelji na samostojnem, izkušenjskem in projektnem/skupnostnem učenju. Vodi jih nekdanja učiteljica *Ada Bačar*, ki je dolga leta uspešno vodila šolsko lutkovno skupino, s katero je požela tudi mednarodno priznanje. Je usposobljena mentorica študijskih krožkov, tako da je večša vodenja učeče se skupine odraslih, poleg tega pa ima naravni dar za pisanje in nastopanje. Odrsko žilico imajo seveda tudi drugi člani skupine, le da morajo nekateri vložiti več truda v pripravo govornih nastopov, saj so bolj glasbeno nadarjeni. Skupina namreč oživlja tudi glasbeno izročilo in s petjem oplemeniti vsak svoj nastop.

Vsako leto naštudirajo novo igro, ki jo v celoti pripravijo sami, le za izdelavo kostumov so povabili k sodelovanju zunanjo sodelavko. Snov za predstave izbirajo iz slovenske kulturne zakladnice, najraje pa kar iz svojega okolja. Med naloge skupine namreč sodi tako preučevanje virov o življenju znamenitih ljudi v Vipavski dolini kot tudi ohranjanje pristne vipavske govornice (narečja). S sadovi svojega dela in učenja obišejo okoliške kraje (mi smo se udeležili njihovega nastopa v Kulturnem domu v Prvačini), domove upokojencev, zadnja leta pa jih vabijo tudi v Ljubljano, na Festival za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu, na kar so še posebej ponosni.

✦ **Študijska skupina računalništvo 8. stopnje pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje Murska Sobota**

(animator skupine: *mag. Emerik Zver*; člani: *Anton Benkovič, Štefan Cipot, Ivanka Klopčič Cesar, Silvestra Kološa, Janez Kučan, Alojz Kuzmič, Amalija Prelog Kuzmič, Štefan Toth* ter mentor, *ing. Ernest Kološa*)

Predlagateljici: Univerza za tretje življenjsko obdobje Murska Sobota in Ljudska univerza Murska Sobota

Dejavna vključenost v okolje s pomočjo učenja in povezanost s svetom prek informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) sta temeljni odliki Študijske skupine računalništva 8. stopnje, ki jo s svojim znanjem bogati in spodbuja k

»Nočem umreti neumen, zato se učim.« (mag. Emerik Zver, animator skupine)

samostojnemu odkrivanju računalniških znanj *mag. Emerik Zver*. Ta študijska skupina deluje pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje Murska Sobota v skoraj nespremenjeni sestavi že deveto leto. Začelo se je tako rekoč iz nič, s prvim previdnim seznanjanjem z novim medijem, zdaj pa so dedki in babice s svojim znanjem že kos svojim vnukom. Nekateri člani imajo svoje bližnje tudi raztresene po svetu, zato je elektronska pošta z video in audio povezavami most do njihovih bližnjih. Posebnost skupine je tudi v tem, da je ena redkih učech se skupin odraslih, v kateri prevladujejo moški, in da je izobrazbena raven sodelujočih zelo visoka.

S pomočjo interneta in študija literature se je širila tudi splošna razgledanost članov, njihova posebna znanja pa so že zdavnaj preseгла temeljna računalniška znanja. Ko smo jih obiskali, smo bili priča pravi video-konferenci, ki je bila dogovorjena zato, da so v pogovor pritegnili tudi člana, ki poletje preživlja na tujem. V osmih letih so se člani študijske skupine naučili uporabljati različna računalniška orodja: oblikovati in urejati znajo fotografska ter audio in video gradiva. Naučili so se elektronskega poslovanja in podobno.

Člani skupine ves čas kombinirajo metode učenja v tečajni obliki s samostojnim delom. Sprva so za samostojno učenje uporabljali računalniško opremo središča za samostojno učenje, zdaj pa imajo vsi domače računalnike. Tečajno obliko srečanj čedalje bolj nadomeščajo sodobne, iz študijskih krožkov prevzete oblike pridobivanja znanja, v katerih pa je še vedno neprecenljiva vloga strokovnega animatorja, ki vsem udeležencem vliva občutek zmožnosti in jim odpira vedno nova obzorja.

S svojo dejavnostjo in vztrajnostjo je skupina prebudila zanimanje za učenje računalništva med starejšimi v vsem Pomurju. Samo v Murski Soboti jim je sledilo kar 26 novih skupin, vendar se je večina zadovoljila z nižjo stopnjo zahtevnosti.

V tretji kategoriji, v kateri se **priznanje** podeli za **izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih**, prejme priznanja šest posameznikov, eno društvo in ena izobraževalna ustanova.

✦ Anton Grebenšek iz Velenja

Predlagateljica: Čebelarstva zveza Slovenije

»V teh razmerah praktični pouk kot učni predmet, pri katerem učenci povezujejo teorijo s prakso, pridobivajo in razvijajo spretnosti in navade, ni več ustrezen. V vzgojno-izobraževalnih programih poklicnih šol postaja predmet predmetno področje, ki vključuje različne vrste in oblike poklicnega in praktičnega usposabljanja.« (Iz uvoda v knjigo Anton Grebenšek: Usposabljanje za delo)

Poklicna pot *Antona Grebenška* je tlakovana z vztrajnostjo, nenehno strokovno rastjo in velikim poslušom za potrebe učečih se odraslih, še posebej zaposlenih v tehničnih poklicih ter brezposelnih. V zadnjem obdobju je še posebej dragocen njegov prispevek k prenovi usposabljanja čebelarjev – ne le zato, ker se je podal na povsem novo področje, temveč tudi zato, ker je to neprecenljivo delo opravil že v obdobju po upokojitvi, ko bi se lahko umaknil iz naporenega vsakdana v zasebnost, on pa se je lotil spoznavanja zakonov narave in človekovega sodelovanja z njo.

Anton Grebenšek izhaja iz delavske družine. Začel je kot vajenec v elektro stroki, opravil izpit za kvalificiranega električarja, napredoval do delovodja ter učitelja praktičnega pouka in tehnologije v strojništvu in elektrotehniki. Vedno je znal povezovati različna področja (predvsem izobraževanje in delo) za doseganje višje kakovosti programov, ki jih je snoval ali izvajal. Teorijo in prakso izobraževanja odraslih je obogatil s konceptom ergološke didaktike, ki je organizacijsko-didaktični model praktičnega pouka ter spopolnjevanja v delovnih procesih. Sodeloval je pri pripravi programov pedagoškega svetovanja in sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) ter povezujočega modela potreb proizvodnje, delovne prakse ter mentorstva. Ob uvajanju sistema NPK je prispeval koncept alternativnih poti do poklica in osnutek kataloga strokovnih znanj za poklic Čebelar/čebelarka.

Sodeloval je tudi v projektih Andragoškega centra Slovenije, *Usposabljanje brezposelnih in Kvalifikacije v sistemu izobraževanja odraslih*.

Nalog, ki jih je sprejel pri Čebelarški zvezi Slovenije, se je lotil prav tako scela kot nekdanj, ko je deloval na dobro znanem, tehničnem področju. Seveda se je moral marsičesa povsem na novo naučiti, predvsem od strokovnjakov v timu, ki je program pripravil in ga še vedno dopolnjuje in nadgrajuje s sodobnimi učnimi gradivi, podprtimi z IKT. Prispevek *Antona Grebenska* je predvsem izvirni model svetovanja in potrjevanja predhodno neformalno pridobljenih znanj za pridobitev poklica Čebelar/čebelarka, zasnova šole čebelarjenja *Anton Janša* ter modularna zasnova programov izobraževanja, usposabljanja in spopolnjenja.

✦ dr. Zora Tavčar z Opčin pri Trstu

Predlagatelj: Sklad Mitja Čuk, Opčine pri Trstu

»Šolsko delo si je prof. Zora Tavčar zamišljala in ga utemeljevala kot širjenje znanja, narodne zavesti in zavzetosti ter ga izvajala z inovativnimi pristopi, ki so njenim dijakom /.../ na Tržaškem omogočili, da so vzljubili slovenski jezik in slovensko kulturo.« (Iz utemeljitve predloga)

Zora Tavčar iz Loke pri Zidanem mostu je pot življenja privedla na Tržaško, kjer si je na Opčinah ustvarila družino. Doktorski študij je opravila na Univerzi v Milanu, poklicno pa je delovala v slovenskih srednjih šolah v Trstu, predvsem kot profesorica slovenskega jezika, književnosti in zgodovine, zaradi pomanjkanja učiteljev pa tudi zemljepisa. Dijake je uvajala v kreativno pisanje, spodbujala bogatenje besednega zaklada in kulture izražanja. Spodbujala je sodelovanje v dijaškem listu *Literarne vaje* in na literarnih tekmovanjih. Tako je vzgajala generacije publicistov in kulturnih delavcev, ki si na Tržaškem prizadevajo za utrjevanje slovenske identitete.

Pomembno je tudi njeno avtorsko in mentorsko delo v občolskih in društvenih dejavnostih, predvsem mentorstvo v dramskem krožku. Napisala je vrsto gle-

daliških iger, ki so jih izpeljali njeni dijaki. Nekatere so zaradi svoje kakovosti doživele uprizoritev tudi na odru Stalnega slovenskega gledališča v Trstu, ali pa so bile predvajane po slovenskem radiu. Posebej skrbno se je posvečala kulturi govora. Sestavljala je posebne slovarčke in zbirke govornih vaj. Še preden smo imeli v matični Sloveniji tekmovanje za Cankarjevo priznanje, je Zora Tavčar v Slovenskem kulturnem klubu v Trstu vodila literarni krožek za srednješolce in študente. Ko se je oblikovala skupina mladih talentov, je na Radiu Trst A izposlovala rubriko Mladi pisci, v kateri so se ti lahko predstavili javnosti in prejeli tudi nasvete za nadaljnji literarni razvoj. Dobitnica priznanja je torej načrtno in uspešno vzgajala mlade slovenske režiserje, igralce, scenariste, govorce, pa tudi publiciste in pisatelje.

Ob tem je pisala tudi sama. Raziskovala je žensko literarno ustvarjanje v diaspori, o tem predavala in objavljala izsledke. Dejavna je v Društvu slovenskih pisateljev in v Združenju književnikov Primorske. Nenehno si prizadeva povezovati slovensko skupnost na Tržaškem z matico. Po upokojitvi je utrdila vezi z občino Sevnica in rojstno Loko, kjer je sodelovala pri ustanavljanju etnografsko-zgodovinskega muzeja, muzeja tehnične dediščine in gasilskega muzeja v Loki.

✦ Sašo Hribar z Vrha pri Višnji gori

Predlagateljica: Sonja Klemenčič

»Prav opozarjanje na neformalno učenje, njegove pojavne oblike in sporočilo, da tudi znanje, pridobljeno na tak način, velja, pa je eno temeljnih sporočil ideje vseživljenjskega učenja /.../ Gospod Hribar je v Moji soseski predstavil različne možnosti za učenje odraslih, od katerih nekatere niti niso tako poznane.« (Iz utemeljitve predloga)

Kultura učenja ne raste sama od sebe. Podprta mora biti s sistemskimi ukrepi in s promocijo. Živimo v okolju, v katerem je še do nedavna veljalo, da *kar se Janezek nauči, to Janez zna*. Šola je veljala za neprijetno obveznost, ki jo je treba 'preživeti', sicer nam grozi, da 'bomo šli krave past'. Vrsta zmot se skriva za temi rekli: učenju je namenjeno le otroštvo; odrasli pobirajo le sadove; spregledan je

(samo)razvoj učečih se ljudi; kmetje naj ne bi potrebovali znanja ... in še bi se kaj našlo. Kako te okorele vzorce mišljenja omehčati in spremeniti? S promocijo drugačnih zgledov in novih vrednot. To pa je dolgotrajni proces, ki mora seči tudi v domove, k ljudem in jih nagovoriti, a ne pridigarško, temveč z veselo in spodbudno besedo. Radijski in televizijski medij sta tu kot nalašč in *Saša Hribar*, voditelj najbolj poslušanih oddaj, priljubljen zaradi svoje duhovitosti in domiselnosti, je nedvomno najprimernejša oseba, ki lahko ponudi nekaj novega. Ko je človek sproščen in dobre volje, odpre tudi ušesa bolj na široko in tako je več možnosti, da med informacijami odkrije zlato zrno.

Oddaja *Moja soseska* na sobotnem Valu 202 je pod vodstvom *Saša Hribarja* postala prava vesela šola vseživljenjskega učenja. Med oddajo se poslušalci seznanijo z zanimivimi in redkimi poklici, z možnostmi za izobraževanje in učenje, z uspešnimi ljudmi, ki se v poklicu odlikujejo ... Oddaja poteka pod geslom *Znanje je moč*, ki ga vsakokrat ponazarja primer osebe, ki geslo uteleša. Še posebej je dragoceno to, da so posamezniki, predstavljeni v *Moji soseski*, ljudje našega vsakdanjika, s katerimi se vsak poslušalec zlahka poistoveti. Uspešne življenjske zgodbe naših vrlih 'sosedov' tako postanejo tudi naše, od tu do koraka, narejenega iz mrtve točke na življenjski (poklicni) poti v novo smer, pa ni več daleč.

Poleg primerov dobre prakse so bili v zadnjem letu predstavljeni tudi izobraževalni programi za odrasle, svetovalna središča, študijski krožki, središča za samostojno učenje, borza znanja, univerza za tretje življenjsko obdobje in projektno učenje za mlade. Oddaja je podprta z objavo vseh podatkov, pomembnih za vseživljenjsko učenje, na spletni strani Radia Slovenija.

✦ Maja Radinović Hajdič z Blejske Dobrave

Predlagateljica: Občina Jesenice

»Bolj ko si širimo obzorja, lepši je razgled, več možnosti lahko ugledamo. Ko imamo več znanja, lahko bolje predvidimo posledice svojih odločitev in manj nas je strah.« (Maja Radinović Hajdič)

Maja Radinović Hajdič je svojo strokovno pot neločljivo povezala s poslanstvom Ljudske univerze Jesenice, s potrebami gorenjske regije in z razvojem izobraževanja odraslih v Sloveniji. Že z izborom študijske smeri (politologija) je pokazala, da želi razumeti širši kontekst dogajanj v družbi, ob tem pa jo je že kot študentko pritegnilo poučevanje odraslih. Prve izkušnje z Ljudsko univerzo Jesenice so jo prepričale, da ji ta odpira dovolj široke možnosti za ustvarjalnost in poklicni razvoj, zato se je po diplomi tam tudi zaposlila kot strokovna sodelavka, zdaj pa je že dolga leta uspešna direktorica. Za nove naloge se je podiplomsko usposabljala na Manchester Metropolitan University.

Poklicna pot *Maje Radinović Hajdič* je zaznamovana z uvajanjem novosti v izobraževalno ponudbo Ljudske univerze in z uveljavljanjem novih oblik učenja. Posebej skrbno se je posvetila razvoju neformalnih oblik učenja, saj te zagotavljajo možnosti kar najširšega vključevanja ljudi v programe ne glede na predizobrazbo, starost, premoženjske razmere ter časovne in prostorske (oddaljenost) možnosti posameznikov. Na Ljudski univerzi Jesenice so tako odprli svetovalno središče in središče za samostojno učenje, v zadnjem obdobju je zaživel tudi center vseživljenjskega učenja, ki temelji na partnerskem povezovanju v podporno mrežo za razvoj kulture učenja. Že vrsto let uspešno izvajajo študijske krožke (dobitnica priznanja mnoge med njimi tudi vodi), programe *Usposabljanje za življenjsko uspešnost*, *Teden vseživljenjskega učenja*, izobraževanje za demokracijo ter delavnice in tematska srečanja (*Zdravilna zelišča*, *Slovenske narodne jedi*, *Življenje v starosti*, *Grška mitologija*, *Komunikacija v sodobni družbi* idr.). S sadovi dela v študijskih krožkih skušajo obogatiti tudi širšo skupnost.

Maja Radinović Hajdič se uspešno vključuje tudi v evropske projekte. Zasnovala je 'informacijski paket' *Za starše otrok s posebnimi potrebami* (Socrates/Grundtvig 1), je soavtorica priročnika *Še dobro, da smo si tako različni!* (Socrates) in sourednica priročnika *Pravica do učenja* (Socrates/Grundtvig 1).

✦ **Sonja Hrabar iz Kopra**

Predlagatelj: Center za korekcijo sluha in govora Portorož

Sonja Hrabar se je kot profesorica defektologije zapisala delu za druge. Kakovost njenega dela in zavzetost sta jo pripeljala na mesto direktorice Centra za korekcijo sluha in govora Portorož, ki ga je uspešno vodila do upokojitve. V zadnjem desetletju je soustvarjala predvsem programe za odrasle. Kjer je bilo mogoče, je v programe vključevala cele družine. Dokazala je, da je mogoče z vseživljenjskim učenjem pomembno izboljšati kakovost življenja odraslih

»Zna brati med vrsticami, poslušati s 'tretjim ušesom' in odkrivati skrite poti komunikacije ter tako mojstrsko uporablja načela sporazumevanja in sodelovanja, upoštevanja razlik ter spoštovanja osebnosti.« (Iz utemeljitve predloga)

oseb s posebnimi potrebami. Pod vodstvom *Sonje Hrabar* je postal center izvajalec javno-veljavnih izobraževalnih programov za odrasle. Izobraževalne možnosti za odrasle osebe z okvaro sluha so se tako uspešno širile tudi na formalno področje, predvsem s ponudbo poklicnih usposabljanj.

Poleg rednega strokovnega spopolnjevanja, nalog vodenja in razvoja ustanove je svoje ustvarjalne sile ter izkušnje uveljavljala tudi v delovnih skupinah, komisijah in društvih na lokalni in državni ravni. Bila je članica delovnih skupin za pripravo učnih načrtov za osnovno šolo za slušno prizadete (1976-1979), za prilagoditev življenja in dela osnovne šole za slušno in govorno prizadete učence (1985-1988), za razvoj in spremljanje dela organizacij za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju (1987-1993); vodila je aktiv ravnateljic zavodov za usposabljanje gluhih, naglušnih in govorno motenih (1984-1988 in 1994-1999) in bila članica izvršnega odbora Skupnosti organizacij za usposabljanje (1984-1987 in 1994-1999); dejavna je bila v Društvu Sožitje, v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Nova Gorica in Koper ter v Pedagoškem društvu. Dragocen je njen prispevek k pripravi strokovnih podlag za pripravo programskih, razvojnih in normativnih dokumentov, ki so nastajali na Zavodu RS za šolstvo, v Komisiji za invalidsko varstvo ter v medresorskih komisijah.

V letih 2004/2005 se je usposabljala v programih za učitelje *Usposabljanje za življenjsko uspešnost: Most do izobrazbe* (UŽU-MI) ter *Beremo in pišemo skupaj* (UŽU-BIPS). Za vključitev v program je navdušila tudi nekaj mlajših sodelavk. V programih vseživljenjskega učenja je dejavna tudi po upokojitvi.

Predlagateljica: Irena Pukšič v imenu skupine občanov

»Zavedati se moramo, da danes preprosti ljudje težko sledijo poplavi informacij in težko najdejo čas za obveznosti, ki jih narekuje sodobni svet /.../ Tu se ponuja priložnost za neformalno izobraževanje, ki po prodornosti in učinku marsikdaj prekaša formalno.«
(Iz utemeljitve predloga)

Na obronkih Pohorja in Kozjaka živijo preprosti ljudje, ki pa bi bili prav tako kot vsi drugi radi izobraženi, srečni in predvsem opaženi. V svojih potrebah in stremljenjih so negotovi in manj širokopotezni kot njihovi mestni vrstniki, a če jim je kdo pripravljen prisluhniti in jim ponuditi priložnost, dosegajo prav tako kakovostne rezultate. *Danica Kotnik* je oseba z velikim poslušom za potrebe teh ljudi. Že od leta 1993 vodi Ljudsko univerzo Radlje ob Dravi, v kateri pa ni le direktorica, temveč – kot edina redno zaposlena – tudi vodja izobraževanja, tajnica in še marsikaj, kar je potrebno, da je odraslim omogočeno kakovostno in prijazno izobraževanje v skladu z načeli vseživljenjskega učenja. Paleta programov je ustanovitelj, Občina Radlje ob Dravi, leta 2004 razširil še na področje mladinskih in turističnih dejavnosti.

Danica Kotnik se vseh teh nalog ni ustrašila, temveč jih je sprejela kot izziv, še posebej, ker je zaradi brezposelnosti, nizkih dohodkov in slabe izobrazbene strukture prebivalstva vpis v verificirane izobraževalne programe čedalje manjši, pa naj gre za pridobivanje formalne izobrazbe ali za strokovna usposabljanja (učenje tujih jezikov in računalništva, tečaji za voznike viličarjev in drugo). Jedro ponudbe sestavljajo zdaj programi za kakovostno bivanje v skupnosti in učenje za osebno rast. Sestavljeni so tako, da krepijo zaupanje vase, spodbujajo ustvarjalnost in podjetnost ter omogočajo večjo kakovost življenja v vseh starostnih obdobjih.

Ljudska univerza Radlje ob Dravi se pod vodstvom *Danice Kotnik* že vsa leta udeležuje *Tedna vseživljenjskega učenja* s programom delavnic, predavanj,

seminarjev, pohodov in drugih prireditev. Uvedla je program zgodnjega učenja tujih jezikov, v katerem otroci z igro usvajajo nova znanja. V sodelovanju z MOCIS Slovenj Gradec je odprla dislocirano svetovalno središče. V okviru Centra vseživljenjskega učenja Koroške je odprla točko za samostojno učenje, ki je zelo dobro obiskana, saj je *Danica Kotnik* osebno obvestila in za učenje navdušila člane društev, zaposlene v delovnih organizacijah in druge.

✦ **Društvo Lik iz Izole**

(predsednik društva: *Zorko Dežjot*; člani: *Milenka Arsenov, Vida Arhar Čopi, Franka Blažević, Dare Brezavšček, Barbara Čižmek, Dragana Dada Čurin, Zorko Dežjot, Nevija Perič Falkner, Helena Fafangel, Marica Frančeškin, Vojko Gašperut, Darij Gregorič, Janez Janežič, Stanka Jenko, Irena Jelenčič, Maja Kosem Parac, Vuka Kumar Hiti, Judita Miško, Slavica Nastovski, Marjan Novak Slunjski, Ivan Parovel, Sonja Pišlar, Sonja Povhe, Mira Puhar, Ljubo Radovac, Nada Ramušević, Ivan Stojan Rutar, Nataša Simsič, Marko Skok, Neli Sluga in Marica Štefančič*)

Predlagateljica: Mestna knjižnica Izola

»Vsak član, ne glede na starost, kiseje vključil v našo društvo, je brez izjeme zelo napredoval v izrazni moči in v tehniki likovnega izražanja.«
(Zorko Dežjot, predsednik društva)

V ustvarjalni skupini, željni novih znanj, so se na pobudo *Stanke Jenko* in *Marka Skoka* Izolani zbrali že pred več kot tridesetimi leti (1975). Bili so različnih poklicev, z različnim predznanjem na likovnem področju, vsi pa so si želeli, da bi znali na platno ujeti trenutek, da bi usvojili likovno govorico in se z njo izražali. Leta 1976 so se včlanili v Zvezo likovnih skupin Slovenije in se redno udeleževali likovnih kolonij, ki jih je zveza prirejala. Poleg tega se že od samega začetka izobražujejo v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejmejo, in pod vodstvom izkušenih mentorjev, akademskih slikarjev, kiparjev, arhitektov in likov-

nih pedagogov. Njihovi mentorji so bili *Sašo Stegovič, Mira Ličen Krmpotič, Jure Cihlar, Anton Flego, Teo Tavželj in Marlene Zorjan*.

Zbirajo se ob četrtkih v prostorih društva, slikajo, preizkušajo nove tehnike, različne materiale, eksperimentirajo z barvami, spremljajo aktualno dogajanje na likovnem področju in izmenjujejo izkušnje. Udeležujejo se predavanj iz umetnostne zgodovine in srečanj z umetniki, obiskujejo razstave ... So polni novih zamisli, med seboj pa dovolj različni, da se dopolnjujejo in se spodbujajo. Obravnavajo in ocenjujejo dela drug drugega in s tem povečujejo tako znanje kot samokritičnost. Seveda ima odločilno vlogo pri tem mentor oziroma mentorica; od leta 2003 jih strokovno vodi likovna pedagoginja *Marlene Zorjan*.

Od začetnega razvijanja likovnih sposobnosti so se ob koncu devetdesetih let pod vodstvom *Tea Tavžlja* premaknili k iskanju osebne vsebine in tehnike. Potem so do leta 2002 poglobljali znanje na velikih formatih in se učili izražanja prek sodobnih vizualnih medijev (inštalacije). Z izstopom iz ateljeja so mojstrili občutljivost za dogajanje v socialnem prostoru in odgovarjali nanj. Del vsakoletnih razstav so odtlej postavitev na prostem. Nekatere med njimi so postale neločljivi del podobe mesta.

K utripu mesta prispevajo tudi z razstavami in tradicionalnim mednarodnim *ex tempore*. So soustanovitelji Zveze likovnih društev Slovenije. Uspešno sodelujejo na tekmovanju Zlata paleta, še posebej so ponosni na certifikat v letu 2002 in razstavo njihovih del v slovenskem parlamentu.

✦ **Ljudska univerza Ptuj**
(direktorica: mag. Klavdija Markež)

Predlagateljica: Mestna občina Ptuj

Tradicija izobraževanja odraslih na Ptuju ima dolge in močne korenine, ki segajo v leto 1925, ko so se pojavili prvi tečaji za odrasle, v prihodnjem letu pa bodo slavili že 70-letnico delovanja Ljudske univerze. Na takih temeljih je lahko, a tudi odgovorno graditi prihodnost. Pri Ljudski univerzi Ptuj se tega izziva niso ustrašili. Sledijo najnovejšim dosežkom v stroki in jih uspešno presajajo v svoje okolje. Kakovostnega delovanja ustanove je še posebej vesela ustanoviteljica, Mestna občina Ptuj, ki je dejavna partnerica Ljudske univerze. *»Ponosni smo na njihove dosežke,«* so zapisali, *»saj veljajo za primer dobre prakse. Mlada direktorica in sposoben tim, ki ga vodi, so se izkazali z zmožnostjo ne zgolj preživetja, temveč uspešne rasti v izobraževalnem svetu, polnem konkurence.«*

»Ljudska univerza Ptuj je vključena tudi v projekt Equal, da bi pridobila certifikat Družini prijazno podjetje, saj želijo biti prijazni ne le do svojih uporabnikov, pač pa tudi do zaposlenih.« (Iz članka Slavice Pičenko Peklar: Šola s sodobnim upravljanjem)

Razvitost in prilagodljivost izobraževalnega sistema je pomemben dejavnik razvoja. Ptuj je ljudska univerza resnično v oporo, saj ima dobro razvit sistem programov za brezposelne in dvigovanje izobrazbene ravni. Izvajajo programe nacionalnih poklicnih kvalifikacij za poklica Zidar in Socialni oskrbnik ter usposabljanja za sobarice; uvajajo nove srednješolske in višješolske programe, po novem, bolonjskem sistemu izvajajo tudi visokošolski in podiplomski program 3+2 (študij podjetništva v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto v Ljubljani je nadgrajen z magistrskim programom Računovodstvo in davčna revizija). V podporo kakovosti življenja v različnih starostnih obdobjih zagotavljajo bogato ponudbo neformalnih oblik učenja, na primer v študijskih krožkih, v programih *Usposabljanje za življenjsko uspešnost*, v središču za samostojno učenje, svetovalnem središču, borzi znanja in univerzi za tretje življenjsko obdobje. Za boljše počutje udeležencev skrbijo z razvojem sodobnih, uporabnikom prijaznih učnih okolij in uvedbo sodobnih, predvsem računalniško podprtih učnih programov in orodij. Pomembno mesto zavzemajo tudi promocijske dejavnosti, s katerimi skušajo kulturo učenja približati ljudem, predvsem na prireditvah Tedna vseživljenjskega učenja in z objavami v medijih.

Ljudska univerza Ptuj je letos deležna že drugega priznanja. Februarja so prejeli posebno Priznanje v izboru za šolo z najsodobnejšim upravljanjem, Q-šola 2007, vključena pa je tudi v projekt Equal, saj želi pridobiti certifikat *Družini prijazno podjetje*.

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

✦ Člani Nacionalnega odbora za TVU

Nacionalni odbor za TVU je bil imenovan s sklepom ministra za šolstvo in šport št. 108-04-128/2005 z dne **3. avgusta 2007 za dobo štirih let**. Deloval bo v naslednji sestavi: *Janez Mežan* (Ministrstvo za šolstvo in šport, Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih) predsednik; člani: *Elido Bandelj* (Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih), *mag. Nataša Bucik* (Ministrstvo za kulturo), *Tatjana Gostiša* (Vitra, Center za uravnotežen razvoj, Cerknica, predstavnica izvajalcev TVU), *Slavica Borka Kucler* (Andragoški center Slovenije), *mag. Zvonka Pangerc Pahernik* (Andragoški center Slovenije), *Branimir Štrukelj* (Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije), *Barbara Vrhovnik* (Obrtna zbornica Slovenije) in *Andraž Zgonc* (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve).

✦ Delovna skupina za pripravo in izpeljavo TVU 2007 na ACS

Vodja projekta: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, nacionalna koordinatorica TVU

Nacionalna koordinacija:

Konceptualno-razvojne naloge – vodi mag. Zvonka Pangerc Pahernik, sodelujejo: Erika Brenk, Nevenka Kocijančič, Slavica Borka Kucler, Alenka Mavsar, Katarina Šešet, Olga Varl;

Sodelovanje z izvajalci – vodi mag. Zvonka Pangerc Pahernik, sodelujejo: Erika Brenk, Nevenka Kocijančič, Slavica Borka Kucler, Alenka Mavsar;

Nacionalna promocija TVU:

- Stiki z javnostmi in medijska promocija: vodi Slavica Borka Kucler;
- Skupno promocijsko in informativno gradivo: vodi Nevenka Kocijančič;
- Informacijski sistem TVU: vodi mag. Zvonka Pangerc Pahernik, sodelujejo Erika Brenk, David Fartek, Franci Lajovic, Alenka Mavsar in vsi člani delovne skupine;

Mednarodno sodelovanje – vodi mag. Zvonka Pangerc Pahernik;

Prireditve ACS v TVU:

Priznanja ACS 2007 – vodi Slavica Borka Kucler, sodelujejo dr. Nevenka Bogataj, Erika Brenk, Franci Lajovic, mag. Zvonka Pangerc Pahernik, Diana Benedičič Žibrat;

Nacionalno odprtje TVU na krajevni ravni (soorganizacija) – vodi mag. Zvonka Pangerc Pahernik, sodelujejo vsi člani delovne skupine;

Andragoški kolokvij – programski odbor vodi dr. Vida A. Mohorčič Špolar; v organizacijskem odboru sodelujejo Zdenka Birman Forjanič, Darijan Novak, Slavica Borka Kucler, Katarina Šešet.

✦ Člani Komisije za podeljevanje priznanj ACS za posebne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji

Svet Andragoškega centra Slovenije je na svoji seji, **24. maja 2006**, imenoval Komisijo za podeljevanje priznanj ACS za posebne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji v sestavi: *Elizabeta Skuber* (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve), predsednica komisije; *mag. Zvonka Pangerc Pahernik* (Andragoški center Slovenije), namestnica predsednice; člani: *Elido Bandelj* (Nacionalni odbor za TVU), *dr. Nevenka Bogataj* (Andragoški center Slovenije), *dr. Slavica Černoša* (Andragoški center Slovenije), *dr. Janko Muršak* (Strokovni svet za izobraževanje odraslih), *mag. Andrej Sotošek* (Svet Andragoškega centra Slovenije), *mag. Marija Velikonja* (Andragoško društvo Slovenije) in *dr. Dušan Verbič* (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko).

Razpis za priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke pri učenju odraslih za leto 2007	20. marec do 20. april 2007
Izbor dobitnikov priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih za leto 2007	17. maj 2007
1. srečanje izvajalcev in koordinatorjev TVU	25. maj 2007
TVU-Novičke 3/2006-1/2007	junij 2007
Pisna namera o prevzemu vloge koordinatorja TVU 2007	15. julij 2007
Razpis za prijavo dejavnosti v TVU 2007 oz. zbiranje prijav (po pošti, e-pošti ali prek interneta)	1. avgust do 20. september 2007
TVU-Novičke 2/2007	september 2007
1. seja Nacionalnega odbora za TVU	19. september 2007
2. srečanje izvajalcev in koordinatorjev TVU	27. september 2007
Objava končne različice spletnega koledarja	10. oktober 2007
Nacionalna novinarska konferenca ob TVU 2007	predvidoma 11. oktober 2007
Novinarska konferenca organizatorja nacionalnega odprtja	12. oktober 2007, ob 9.30 uri
Slovesno odprtje TVU 2007 s podelitvijo priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih za leto 2007	12. oktober 2007, ob 11. uri
11. andragoški kolokvij	predvidoma november 2007
Evalvacijsko srečanje koordinatorjev TVU	6. november 2007
Zbiranje anket o izpeljavi dejavnosti TVU 2007	do 30. novembra 2007
2. seja Nacionalnega odbora za TVU	december 2007
TVU-Novičke 3/2007-1/2008	februar 2008

**LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA**

**TVU
2007
12 LET
1996 - 2007**

OBČINA POSTOJNA

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 15. - 21. 10. 2007

Vabimo vas na
**NACIONALNO ODPRTJE
TEDNA VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA –
TVU 2007,**
kjer bomo podelili
PRIZNANJA ACS ZA IZJEMNE UČNE
IN STROKOVNE DOSEŽKE
V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH
ZA LETO 2007.

**Prireditev bo v
petek, 12. oktobra 2007,
ob 11. uri
v Kulturnem domu Postojna,
Gregorčičev drevored 2,
v Postojni.**

**Naš cilj:
SLOVENIJA, UČEČA SE DEŽELA**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEBE

<http://tvu.acs.si> <http://tvu.acs.si/koledar>

V naslednjih TVU-Novičkah med drugim preberite:

Poročilo o projektu TVU 2007

Preliminarni načrt TVU 2008

Vabimo vas, da obiščete spletni koledar prireditev TVU 2007
(<http://tvu.acs.si/koledar/>),
v katerem boste našli podatke o prireditvah po vsej Sloveniji.
V paleti raznovrstnih dogodkov boste zagotovo našli kaj zase.

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education